

Resultaten vervolgonderzoek marterachtigen, vleermuizen en rugstreeppad

Maastuinen, Nederhemert

titel rapport
**Resultaten vervolgon-
derzoek marterachtig-
en, vleermuizen en
rugstreeppad**

datum
13 mei 2022

projectnummer
P02159

opdrachtgever
**J.C. van Kessel Archi-
tectuur B.V.**

BRO
projectleider
CV

opgesteld door
NL

interne controle
MvdS

bron Kaft
NL

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3	8 Bronnen	11
1.1 Aanleiding	3	9 Verklarende Woordenlijst	12
1.2 Doel	3		
2 Omschrijving plangebied	3		
2.1 Huidige situatie	3		
2.2 Toekomstige situatie	3		
3 Werkwijze	5		
3.1 Hermelijn en Wezel	5		
3.2 Bunzing en steenmarter	5		
3.3 Vleermuizen	5		
4 Resultaten	7		
4.1 Hermelijn en wezel	7		
4.2 Bunzing en steenmarter	7		
4.3 Vleermuizen	7		
4.3.1 Verblijfplaatsen	7		
4.3.2 Foeragerende vleermuizen	7		
4.3.3 Vliegroutes	7		
5 Effectenbeoordeling en toetsing	8		
5.1 Hermelijn en wezel	8		
5.2 Bunzing en steenmarter	8		
5.3 Vleermuizen	8		
5.4 Overige soorten	8		
6 Ecologisch werkprotocol rugstreeppad	9		
6.1 Maatregelen ter voorkoming van kolonisatie door rugstreeppad	9		
6.2 Ecologisch werkprotocol	9		
6.3 Overige soorten	9		
7 Conclusie	10		

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens om nieuwbouw te realiseren binnen het plangebied. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan), uitgevoerd door ARCADIS (25-10-2019), is vastgesteld dat het plangebied mogelijk als leefgebied voor marterachtigen dient en de gebouwen binnen het plangebied geschikte verblijfplaatsen bevatten voor vleermuizen. Naar aanleiding hiervan is marterachtigen- en vleermuisonderzoek uitgevoerd in het seizoen van 2021, om aanwezigheid van marterachtigen en verblijfplaatsen van vleermuizen vast te stellen dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd. Daarnaast wordt beschreven welke stappen dienen te worden genomen om kolonisatie door rugstreeppad te voorkomen, en daarmee overtredingen met betrekking tot deze soort op voorhand te vermijden.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn er marterachtigen aanwezig binnen het plangebied?
- Zo ja, welke soort, aantal en functie m.b.t. marterachtigen betreft het hier?
- Zijn er verblijfsfuncties van vleermuizen aanwezig in de betreffende schuren?
- Zo ja, welke soort, aantal en verblijfsfunctie m.b.t. vleermuizen betreft het hier?
- Leiden de werkzaamheden tot verlies of verstoring van verblijfplaatsen of essentieel leefgebied?
- Leidt de sloop tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige verblijfplaats komt te vervallen/wordt verstoord, dan zullen deze (ten behoeve van een ontheffingsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een separaat activiteitenplan. Hierbij moet vast komen te staan dat de functies die de gebouwen hebben voor de soort(en) behouden blijven. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort(en) niet in het geding is.

Ten behoeve van het eventueel indienen van een ontheffingsaanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd. Deze eventuele vervolgfase ten behoeve van een ontheffingsaanvraag maakt geen deel uit van onderhavig vervolgonderzoek.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is aan de rand van de kern Nederhemert in de gemeente Zaltbommel en strekt zich uit over enkele agrarische percelen tussen de Schoolstraat/Tuinstraat en de Maasdijk. In figuur 2 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Het plangebied is op dit moment vrijwel geheel onbebouwd. Alleen aan de zuidzijde is sprake van bebouwing, deze zal worden gesloopt. Het gaat hierbij om een deel van de bijgebouwen/schuren van de woning aan het adres Maasdijk 32. De bestaande watergangen/sloten rondom het plangebied blijven behouden. In figuur 3 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 1, 4 t/m 6 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

2.2 Toekomstige situatie

De bebouwing binnen het plangebied wordt gesloopt en in totaal wordt voorzien in maximaal 64 woningen. Het programma is als volgt verdeeld: 10 startersappartementen, 27 appartementen voor de doelgroep 55+ of zorgwoningen en 27 vrijstaande of twee-onder-één-kapwoningen.

Figuur 1: Noordelijke schuur

Figuur 2: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 3: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

Figuur 4: Middelste schuur

Figuur 5: Noordelijke schuur

Figuur 6: Zuidelijke schuur

3 Werkwijze

3.1 Hermelijn en Wezel

In het plangebied worden op de meest kansrijke plekken sporenbuizen geplaatst omdat aanwezigheid van hermelijn en wezel vast te stellen dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten. Een sporenbuis is een pvc buis met daarin een sporenplankje. Een sporenplankje bestaat uit een houten plankje met daarop een sponsdoekje met paraffineolie en houtskoolpoeder, en het wit geschilderde gedeelte waarop prenten achtergelaten worden (figuur 7). Conform de eisen gesteld in de Handreiking Kleine Marters (Provincie Noord-Brabant, 2017) is voor een onderzoeksgebied tot één hectare groot vier sporenbuizen noodzakelijk. De sporenbuizen worden binnen de periode maart t/m augustus gedurende zes weken binnen het plangebied geplaatst en om de twee weken gecontroleerd op sporen.

3.2 Bunzing en steenmarter

Om aanwezigheid van de bunzing en steenmarter binnen het plangebied aan te tonen dan wel uit te sluiten wordt gebruik gemaakt van een wildcamera (figuur 8). Conform de eisen gesteld in de Handreiking Kleine Marters (Provincie Noord-Brabant, 2017) is voor een onderzoeksgebied tot drie hectare groot een enkele cameraval noodzakelijk. De cameraval wordt binnen de periode maart t/m augustus gedurende zes weken binnen het plangebied geplaatst en om de twee weken gecontroleerd, waarbij de SD-kaart en batterijen vervangen zijn. Bij de cameraval wordt gebruik gemaakt van een lokstof middels een ingegraven blikje tonijn. Deze methode is bij uitstek geschikt om de bunzing en steenmarter te inventariseren. De camera is aan een regenpijp geplaatst, waar mogelijk dieren langs de schuur af worden geleid (zie figuur 8). De ruigte, puinstapels en de vervallen schuur zijn geschikt

Figuur 7: Sporenbuis

als verblijfplaats en foerageergebied voor zowel bunzing als de steenmarter.

Het onderzoek naar hermelijn, wezel, bunzing en steenmarter heeft meer dan zes weken geduurd, lopend van 16 juni 2021 tot 27 augustus 2021.

3.3 Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode half mei tot en met september 2021 in totaal vijf aanvullende veldbezoeken per deelgebied uitgevoerd. Dit betreft de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van een onderzoeksgebied gebruik kunnen maken. Gedurende de periode mei tot en met half juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltende mannetjes. Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst).

Figuur 8: Wildcamera

De laatvlieger heeft als enige soort geen standaard invliegtijd. Het zwermgedrag is bij deze soort ook korter en kan al plaatsvinden vanaf 1 á 2 uur na het uitvliegmoment. Omdat het niet reëel is om de hele nacht binnen een of meerdere deelgebieden te zoeken naar laatvliegers, hebben in de periode half mei - half juli twee gerichte avondrondes (tot circa 2 uur na zonsondergang) plaatsgevonden met een tussenliggende periode van minimaal 30 dagen, ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomer- en kraamverblijfplaatsen van

de laatvlieger. Daar kraamgroepen van de gewone dwergvleermuis door het in- en uitvliegen in deze eerste twee uur ook goed waarneembaar zijn, dit mede in verband met de groeps grootte en het tijdig terugkomen om de jongen te zogen, is een voldoende betrouwbaar beeld verkregen omtrent de aan/afwezigheid van kraamverblijfplaatsen. Daarnaast heeft er in de periode mei – juli tevens een ochtendronde (vanaf circa 2 uur voor zonsopkomst) plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Vervolgens hebben in de periode half augustus - eind september twee avondrondes, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van de functie paarverblijfplaats. Ten behoeve van het indiceren van een massawinterverblijfplaats, is de eerste avondronde vóór september 2021 uitgevoerd. Door de beperkte hoogte van de bebouwing zijn (massa-)winterverblijfplaatsen op voorhand uitgesloten. Tabel 1 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor vleermuizen.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen.

Tijdens de twee laatste veldbezoeken is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode half augustus - september produceren mannetjes vleermuizen de meeste sociale geluiden vanuit of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson M500-384) met opnamemogelijkheid en weergave van sonogrammen. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De weersomstandigheden voldoen aan de protocollaire eisen voor vleermuisonderzoek: temperatuur niet lager dan 12 °C, de windsnelheid beneden de 3 Beaufort en geen sprake van neerslag (zie tabel 1).

Tabel 1 Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon op/onder	Weer	Temperatuur
01-06-2021	Vleermuizen (kraam- en zomer-verblijf)	21.45-23.50	21.49	Wind gemiddeld 2 Bft Onbewolkt Geen neerslag	21°C
12-07-2021	Vleermuizen (kraam- en zomer-verblijf)	21.50-23.55	21.54	Wind gemiddeld 2 Bft Licht bewolkt Geen neerslag	19°C
30-07-2021	Vleermuizen ochtend (zomerverblijf)	03.55-06.00	05.59	Wind gemiddeld 1 Bft Licht bewolkt Geen neerslag	13°C
25-08-2021	Vleermuizen (paar-verblijf)	23.00-01.00	20.41	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	17°C
28-09-2021	Vleermuizen (paar-verblijf)	00.00-02.00	19.26	Wind gemiddeld 3 Bft Half tot zwaar bewolkt Geen neerslag	15°C

4 Resultaten

4.1 Hermelijn en wezel

Tijdens het veldonderzoek zijn de hermelijn en wezel niet waargenomen op de camerabeelden, noch zijn er sporen van deze soorten aangetroffen in de sporenbuizen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat beide soorten redelijkerwijs niet aanwezig zijn binnen het plangebied.

4.2 Bunzing en steenmarter

Tijdens het veldonderzoek zijn de bunzing en steenmarter niet waargenomen op de camerabeelden, noch zijn er sporen van deze soorten aangetroffen in de sporenbuizen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat beide soorten niet aanwezig zijn binnen het plangebied.

4.3 Vleermuizen

4.3.1 Verblijfplaatsen

Er is bij geen van de veldbezoeken binding met de gebouwen binnen het plangebied waargenomen. Bij de eerste avond in het najaar zijn een enkele keer incidenteel sociale roepjes gehoord binnen het plangebied. Gezien deze roepjes niet met regelmatige vluchten werden waargenomen betreft het waarschijnlijk geen baltsterritorium. Ook is er geen zwermgedrag waargenomen. Aan de hand van het onderzoek zijn verblijfplaatsen binnen of in de directe omgeving van het plangebied redelijkerwijs uitgesloten.

4.3.2 Foeragerende vleermuizen

Tijdens vrijwel ieder veldbezoek zijn enkele (1-2) foeragerende gewone dwergvleermuizen rondom de gebouwen waargenomen. Later in de avond trokken deze weg en vloog er slechts incidenteel een individu over. Gezien de vleermuizen hier niet de hele avond aanwezig waren en regelmatig

een kwartier of langer verdwenen is het niet de verwachting dat het plangebied essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis betreft. Daarnaast is er in de directe omgeving genoeg groen aanwezig dat kan dienen als foerageermogelijkheid. De voorgenomen plannen zullen niet leiden tot een afname in essentieel foerageergebied.

4.3.3 Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken zijn in de directe omgeving geen eenduidig vliegpatronen aangetroffen welke door meerdere individuen werd gevolgd.

5 Effectenbeoordeling en toetsing

5.1 Hermelijn en wezel

Zowel hermelijn als wezel zijn niet waargenomen binnen het plangebied zijn niet waargenomen binnen het plangebied. Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op hermelijn en wezel zijn niet aan de orde.

5.2 Bunzing en steenmarter

Zowel hermelijn als wezel zijn niet waargenomen binnen het plangebied zijn niet waargenomen binnen het plangebied. Negatieve effecten van de beoogde ontwikkeling op bunzing en steenmarter zijn niet aan de orde.

5.3 Vleermuizen

Binnen en in de omgeving van het plangebied zijn geen rust- en verblijfplaatsen van een vleermuissoort waargenomen. Er gaan bij werkzaamheden geen rust- en verblijfplaatsen, essentieel leefgebied of vliegroutes verloren. Overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming met betrekking tot een vleermuissoort is uitgesloten.

5.4 Overige soorten

Andere diersoorten als vogels, zoogdieren en amfibieën kunnen in het plangebied aanwezig zijn. Hiervoor geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat men zorg moet dragen voor aanwezige individuen, ook algemene soorten. Men moet deze dieren de tijd geven om het plangebied te verlaten. Weinig mobiele soorten als egel of pad kunnen met beleid naar buiten het plangebied worden verplaatst.

Daarnaast zijn broedende vogels en hun nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Geadviseerd wordt om het opgaand groen binnen het plangebied buiten het broedseizoen te verwijderen, om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt gemiddeld van half maart tot half augustus. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval.

6 Ecologisch werkprotocol rugstreeppad

Uit de Quicksan flora en fauna blijkt dat het plangebied in de huidige toestand niet geschikt is voor rugstreeppad. Echter wanneer het plangebied wordt ontwikkeld kan het gebied als gevolg van onder andere grondwerkzaamheden onbedoeld geschikt worden voor rugstreeppadden. Het optimale leefgebied van rugstreeppadden bestaat uit terreinen met onbegroeide of weinig(laag) begroeide bodems, met zand of puinbulten, microreliëf en (zeer) ondiepe snel opwarmende plasjes. Juist deze verschillende terreinkenmerken treden veelvuldig op bij bouwterreinen. De rugstreeppad is zeer goed in staat om dit soort terreinen zo gauw deze beschikbaar komen te koloniseren. Afstanden van enkele kilometers kunnen daarvoor worden overbrugd.

Onderstaand zijn maatregelen opgenomen die tot doel hebben te voorkomen dat zich in het plangebied rugstreeppadden vestigen en er bij de toekomstige ontwikkelingen beperkingen van de wet natuurbescherming optreden.

6.1 Maatregelen ter voorkoming van kolonisatie door rugstreeppad

Plaatsen van een amfibieënschermen

- De belangrijkste maatregel ter voorkoming van kolonisatie van het plangebied door rugstreeppadden is het plaatsen van een amfibieën schermen. Dit scherm dient aan een aantal eisen te voldoen, namelijk:
- Padden moeten niet over het scherm heen kunnen klimmen. Rugstreeppadden zijn goede klimmers. Het scherm moet bijvoorbeeld bestaan uit gaas of draad, met daaroverheen glad worteldoek;

- Kleine padden moeten niet door mazen van het gaas kunnen klimmen; ook hierom is worteldoek aan de buitenkant nodig;
- Het scherm dient voldoende ingegraven te worden zodat padden er niet onder door kunnen graven;

Voorkomen dat toegangswegen tijdens werkzaamheden door padden kunnen worden gebruikt:

- Tijdens de werkzaamheden dient het terrein toegankelijk te zijn voor vrachtwagens, kranen, bulldozers etc. Dit maakt het echter ook mogelijk voor rugstreeppadden om het terrein te koloniseren. Dit dient voorkomen te worden, bijvoorbeeld door het aanbrengen van een amfibieënrooster. Het is noodzakelijk dat er een uitreedvoorziening onder het rooster wordt geplaatst. Via deze voorziening kunnen rugstreeppadden maar ook andere dieren deze ruimte verlaten. Deze uitreedvoorziening dient enkel toegang te bieden aan de omgeving buiten het plangebied.
- Het is aan te raden het op het terrein aanwezige ondiep plasje te dichten, zodat deze niet onverhoopt gebruikt kan gaan worden als voortplantingswater.
- In het voorjaar dient het gebied nog twee keer door een ecooloog gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van rugstreeppadden. Dit om er geheel zeker van te zijn dat niet onverhoopt rugstreeppadden zijn ingesloten binnen het plangebied door het plaatsen van het raster.

De bovenstaande maatregelen zijn niet noodzakelijk indien alle werkzaamheden zijn afgerond voordat de rugstreeppadden ontwaken uit hun winterslaap en starten met de voortplanting. Vaak begint het voortplantingsseizoen van de rugstreeppadden in maart/april, dit is echter afhankelijk van de weersomstandigheden.

6.2 Ecologisch werkprotocol

Met betrekking tot rugstreeppad

- De ontwikkelaar/uitvoerder controleert dagelijks of scherm en voorzieningen ter voorkoming rugstreeppad nog intact zijn;
- Defecten aan de afrastering e.d. worden onmiddellijk hersteld;
- Indien rugstreeppadden of mogelijke rugstreeppadden worden aangetroffen wordt als volgt gehandeld:
 - Er wordt een foto gemaakt van het betreffende dier;
 - Het dier wordt met natte handen in een emmertje met grond gezet en onmiddellijk uitgezet in een omliggend geschikt gebied.
 - Een erkend ecooloog wordt op de hoogte gebracht en dient de vondst aan de hand van de foto te bevestigen.

Communicatie

- De uitvoerder wordt duidelijk op de hoogte gesteld van en geïnstrueerd op het werken volgens het ecologisch werkprotocol.
- Een kopie van het flora- en faunaonderzoek en het werkprotocol zijn altijd op de werkplek aanwezig.
- In alle gevallen dat de uitvoerder ook maar enigszins het vermoeden heeft dat er onnodig dieren kunnen worden beschadigd gedood of verontrust neemt deze contact op met een ecooloog

6.3 Overige soorten

In de betreffende woningen kunnen ook vogels zonder jaar rond beschermd nest broeden. Hiermee dient rekening te worden gehouden door buiten het broedseizoen of na een controle te werken.

7 Conclusie

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen rust- en verblijfplaatsen van wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter of een vleermuissoort waargenomen. Overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming met betrekking tot deze soorten is redelijkerwijs uitgesloten. Er hoeft geen ontheffing te worden verkregen, noch zijn er enige vervolgstappen noodzakelijk met betrekking tot deze soort(groep)en.

Wel dienen de volgende maatregelen in acht te worden genomen:

- Het verwijderen van potentiële nestgelegenheden dienen buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart t/m half augustus;
- Met betrekking tot de zorgplicht dienen eventueel aange troffen dieren tijdens de werkzaamheden de kans te krijgen om het plangebied zelfstandig te verlaten. Bij soorten als egel en gewone pad kunnen de dieren met beleid verplaatst worden naar een veilige plek buiten het plangebied.

Tabel 2 Overzicht aanwezigheid beschermde soorten en te nemen type maatregelen

Soortgroep	Aanwezig	Hoeveel	Overtreding	Maatregelen
Marterachtigen	Nee	-	Nee	-
Vleermuizen	Nee	-	Nee	-
Overige soorten ¹	Mogelijk	-	Mogelijk	Rekening houden met broedseizoen en zorgplicht

¹ Dit betreft soorten die niet honkvast zijn en/of waarvan de nest/verblijfplaats niet jaarrond is beschermd. Echter mogen de nesten/verblijfplaatsen met eieren of jongen niet worden verstoord/verwijderd. Hieromtrent dient per complex de situatie qua planning en werkzaamheden te worden afgestemd met de begeleidend ecooloog.

8 Bronnen

- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Bouwens, S. 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot Soortbescherming. Provincie Noord-Brabant
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2018. Vogelatlas van Nederland. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

9 Verklarende Woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden

waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet

natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een diersoort dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winter rust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorst-vrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

www.bro.nl | info@bro.nl

Hoofdvestiging Boxtel

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam

Rijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01